

6.SINIF 1.DÖNEM 2.SINAV ÖRNEK SORULARIN

CEVAP ANAHTARIDIR

Pardus: Türkiye'nin Özgür ve Güvenli İşletim Sistemi

Bilgisayarlarımızı kullanırken farkında olmasak da en önemli görevlerden birini işletim sistemi üstlenir. Dosyaları açmamızı, programları çalıştırmamızı ve cihazlarımızı yönetmemizi sağlayan bu yazılım, dijital hayatımızın görünmez kahramanıdır. Türkiye'nin milli işletim sistemi **Pardus**, bu alanda özgürlük ve güvenliği bir araya getirerek öne çıkıyor.

Pardus, **TÜBİTAK tarafından geliştirilen açık kaynak kodlu bir GNU/Linux dağıtımıdır**. Açık kaynak olması sayesinde herkes tarafından incelenebilir, geliştirilebilir ve ücretsiz kullanılabilir. Bu özellik, hem bireyler hem kurumlar için büyük bir avantajdır.

Güvenlik, Pardus'un en güçlü yanlarından biridir. Yaygın virüslerden etkilenmez, kullanıcıların verilerini korur ve şeffaf yapısı sayesinde güven verir. Ayrıca hızlı ve kullanıcı dostu arayüzleriyle hem teknolojiye yeni başlayanlara hem de deneyimli kullanıcılara hitap eder.

Bugün Pardus, **okullarda akıllı tahtalarda, kamu kurumlarında, iş dünyasında ve evlerde** kullanılmaktadır. Eğitim sürümü ETAP, öğretmenlere derslerini daha verimli işleme imkânı sunarken, iş dünyasında maliyet avantajı ve güvenlik ön plana çıkar.

1) Yukarıdaki metni okuyunuz. Yerli işletim sistemi kullanmanın 4 avantajını yazınız.

Cevap 1) Aşağıdaki cevaplar ve benzerinden 4 tanesi yazılmalıdır.

- ✓ Herkes tarafından incelenebilir, geliştirilebilir ve ücretsiz kullanılabilir.
- ✓ Kullanıcılar yazılımı kendi ihtiyaçlarına göre uyarlayabilir.
- ✓ Yaygın virüslerden etkilenmez.
- ✓ Kullanıcı verilerini korur.
- ✓ Şeffaf yapısı sayesinde güven verir.
- ✓ Ücretsiz olması kurumlar ve bireyler için ekonomik fayda sağlar.
- ✓ İş dünyasında lisans maliyetlerini azaltır.
- ✓ Hızlı ve kolay arayüzleri sayesinde hem yeni başlayanlara hem de deneyimli kullanıcılara hitap eder.
- ✓ ETAP sürümü ile öğretmenlere derslerini daha verimli işleme imkânı sunar.
- ✓ Okullarda akıllı tahtalarda yaygın olarak kullanılmaktadır.
- ✓ Kamu kurumlarında güvenlik ve maliyet avantajı sağlar.
- ✓ İş dünyasında verimliliği artırır.
- ✓ Türkiye'nin kendi geliştirdiği işletim sistemi olduğu için stratejik bağımsızlık ve yerli teknolojiye katkı sağlar.

2) Bilgi güvenliğini tehdit eden unsurlara 4 örnek veriniz.

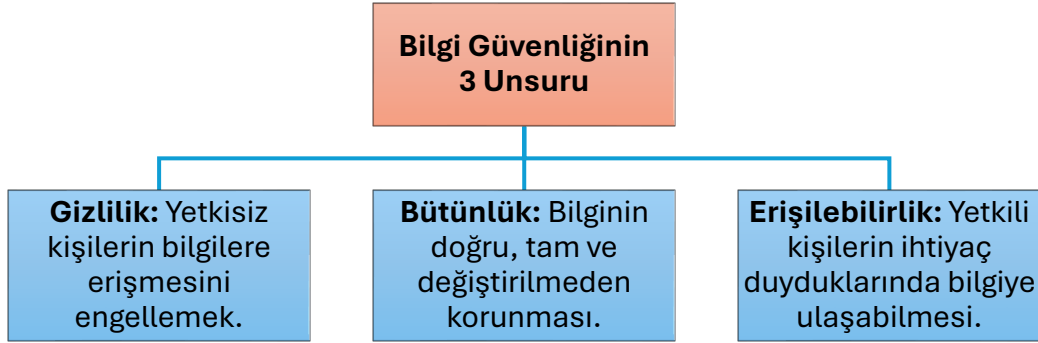
Cevap 2) Aşağıdaki cevaplar ve benzerinden 4 tanesi yazılmalıdır

- ❖ Verinin bozulması (dosyaların hatalı veya eksik hale gelmesi)
- ❖ Yetkisiz kişilerin verilere erişmesi
- ❖ Zararlı yazılımlar (virüs, trojan, ransomware vb.)
- ❖ Fiziksel donanım arızaları (disk çökmesi, cihazın zarar görmesi)
- ❖ Sosyal mühendislik saldırıları (kandırma, ortalama e-postaları)
- ❖ Ağ saldırıları (DDoS, sniffing, man-in-the-middle vb.)
- ❖ İnsan hataları (yanlışlıkla silme, yanlış paylaşım, zayıf parola kullanımı)

3) “Bir okulda öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgilerini saklayan dijital bilgi sistemi bulunuyor. Bu sistemde öğrencilerin notları, devamsızlık bilgileri ve velilerin iletişim bilgileri yer alıyor.” Bu kurumda sisteme sızan bir hacker ne gibi olaylara sebep olabilir?

Cevap 3) Aşağıdaki cevaplar ve benzerinden birkaçı yazılabilir

- I. Öğrenci notlarını değiştirme veya silme (bütünlüğü bozma).
- II. Velilerin iletişim bilgilerini çalma ve kötüye kullanma (gizliliğin ihlali).
- III. Devamsızlık kayıtlarını manipüle etme veya silme (eğitim süreçlerini aksatma).
- IV. Verileri şifreleyip fidye talep etme (erişilebilirliği engelleme).
- V. Kişisel bilgileri ifşa ederek kimlik hırsızlığına zemin hazırlama.

4) Yukarıdaki bilgiye göre aşağıdaki tabloda yer alan her bir durum için bilgi güvenliğinin hangi unsuruna ait olduğunu yazınız.

Durum	Bilgi Güvenliği Unsuru
Bir ödev dosyasının içeriğinin kimse tarafından değiştirilmemesi, sisteme yüklenen haliyle kalması.	Bütünlük
Velilerin e-Okul sistemine giriş yaparak çocuklarının devamsızlık bilgilerini her zaman görebilmesi.	Erişilebilirlik
Bir öğrencinin notlarının sadece öğretmen ve öğrenci tarafından görülebilmesi, başkalarının erişememesi.	Gizlilik

Bilgi Notu: Bilgi Güvenliğinin 3 Unsuru

Gizlilik

Tanım: Bilginin sadece yetkili kişiler tarafından erişilebilir olmasıdır.

İpucu cümlesi: “Bilgiye sadece doğru kişiler ulaşabilmelidir.”

Örnekler:

- Öğrenci notlarının sadece öğretmen ve öğrenci tarafından görülebilmesi
- Banka hesap bilgilerinin şifre ile korunması
- Kurum içi belgelerin dışarıya sızdırılmaması

Bütünlük

Tanım: Bilginin doğru, tam ve değiştirilmemiş şekilde korunmasıdır.

İpucu cümlesi: “Bilgi her zaman güvenilir ve eksiksiz olmalıdır.”

Örnekler:

- Bir ödev dosyasının içeriklerinin değiştirilmeden saklanması
- Veri tabanındaki kayıtların hatasız tutulması
- Gönderilen e-postanın alıcıya bozulmadan ulaşması

Erişilebilirlik

Tanım: Bilginin ihtiyaç duyulduğunda yetkili kişiler tarafından ulaşılabilir olmasıdır.

İpucu cümlesi: “Bilgi her zaman gerekli olduğunda ulaşılabilir olmalıdır.”

Örnekler:

- Okul sistemine öğrencilerin sınav döneminde sorunsuz erişebilmesi
- Bir web sitesinin 7/24 hizmet vermesi
- Hastane bilgi sisteminin acil durumda kesintisiz çalışması

Sorudaki maddelere bilgi notu sonrası bir daha bakalım;

Durum	Doğru unsur	Kısa açıklama
Sınav notlarının ilgili ders öğretmeni tarafından girilmesi ve başkasının bunu değiştirememesi.	Bütünlük	Bilginin doğru, tam ve değiştirilmeden kalması.
Velilerin e okul sistemine farklı cihazlardan girebilme hakkının olması.	Erişilebilirlik	Yetkili kişilerin ihtiyaç duyduklarında bilgiye ulaşabilmesi.
EBA'daki içeriğin sadece öğrenci, öğretmen veya veli olarak görülebilmesi.	Gizlilik	Yetkisiz kişilerin bilgilere erişmesini engelleme.

5) Fidyeye yazılım nedir? Ne gibi zarar verir?

Fidyeye yazılımı: Bilgisayardaki dosyaları şifreleyerek veya sistemi kilitleyerek kullanıcı erişimini engelleyen ve erişimi geri vermek için ödeme talep eden zararlı yazılımdır.

Zararları: Verilere erişim kaybı, iş/öğrenim aksaması, maddi kayıp, veri bütünlüğü ve gizliliğinin bozulması.

Öğrenci notu: Fidyeye ödemek her zaman çözüm değildir; yedekleme ve önlem en iyi savunmadır.

6) Casus yazılım nedir? Açıklayınız.

Casus yazılım: Kullanıcının haberi olmadan çalışıp tuş vuruşlarını, şifreleri veya kişisel bilgileri toplayan ve bunları üçüncü taraflara ileten kötü amaçlı yazılımdır.

Etkileri: Hesapların ele geçirilmesi, gizlilik ihlali, dolandırıcılık riski.

Öğrenci notu: Bilinmeyen programları yüklemeyin; antivirüs ve güncellemeler önemlidir.

7) Bir bilgisayara zararlı yazılım girdiğinde neler olabilir? 2 örnek durum yazınız.

Cevap 7) Aşağıdakilerde benzer 2 örnek yazabiliriz

- Dosyalar silinebilir veya bozulabilir → Örneğin ödev dosyası açılmaz hale gelir.
- Kişisel bilgiler çalınabilir → Örneğin e-posta şifrenin başkasının eline geçer.
- Bilgisayar yavaşlayabilir → Örneğin oyun açmak çok uzun sürer.
- İstenmeyen reklamlar çıkabilir → Örneğin internette gezinirken sürekli pop-up reklamlar görürsün.
- Sistem çökebilir → Örneğin bilgisayar açılmadan siyah ekranda kalır.
- Başka cihazlara bulaşabilir → Örneğin USB belleğini taktığında virüs diğer bilgisayara da geçer.
- Uzaktan kontrol edilebilir → Örneğin bilgisayarındaki kamera veya mikrofon sen fark etmeden açılabilir.

8) Günlük internet alışkanlıklarımız zararlı yazılım riskini nasıl artırabilir? Açıklayınız.

Öğrenci notu: bu soru tamamen bir yorum sorusudur. Olası birkaç yorum örneğine bakalım.

Yorum 1) Güvensiz sitelerden dosya indirmek → Oyun, film ya da programı resmi olmayan kaynaklardan indirmek virüs bulaşmasına yol açabilir.

Yorum 2) Şüpheli e-postalardaki ekleri açmak → “Fatura” veya “hediye kazandınız” gibi sahte e-postalardaki dosyalar zararlı yazılım içerebilir.

Yorum 3) Zayıf veya tekrar eden parolalar kullanmak → Kolay tahmin edilen parolalar hesabın ele geçirilmesine ve zararlı yazılım yüklenmesine neden olabilir.

Yorum 4) Reklam bağlantılarına tıklamak → İnternette çıkan sahte reklamlar kullanıcıyı zararlı yazılım içeren sayfalara yönlendirebilir.

Yorum 5) Güncellemeleri ihmal etmek → Tarayıcı veya işletim sistemi güncellenmediğinde güvenlik açıkları oluşur ve kötü amaçlı yazılımlar bu açıkları kullanabilir.

9) Aşağıda yer alan iletişim araçlarını ya da iletişim yazılımlarının zamanlamasına göre türünü önündeki boşluğa yazınız. (Eş zamanlı – farklı zamanlı iletişim)

Öğrenci notu; eş(aynı) zamanlı iletişimde kaynak ve alıcı aynı anda iletişim kanalında olmak zorundadır. Farklı zamanlı iletişimde ise kaynak ve alıcı aynı anda iletişim kanalında olmak zorunda değildir.

Cevap 9)

Araç	Tür
e-posta göndermek	Farklı zamanlı
Gazete haberi	Farklı zamanlı
Telefon ile sesli görüşme	Eş zamanlı
Instagram canlı yayını	Eş zamanlı
Blog yazısı yayınlamak	Farklı zamanlı
Sosyal medyada gönderi yayınlamak	Farklı zamanlı
FaceTime görüntülü görüşme	Eş zamanlı
Zoom toplantısı	Eş zamanlı

10) Aşağıdaki görsellerde yer alan iletişim araçlarının adlarını yazınız.

Gazete

Radyo

Billboard / Dış mekan
reklam panosu

Dizüstü
bilgisayar

Televizyon

Akıllı telefon

ePosta

Tablet bilgisayar

11) İletişim araçları tablosundaki her bir başlığa ikişer örnek yazınız.

Yazılı İletişim Aracı	Sesli İletişim Aracı	Görüntülü Sesli İletişim Aracı

Öğrenci notu; aşağıdaki her bir listedeki örneklerden 2'şer tane yazabilirsin.

Yazılı iletişim araçları → Mektup, e-posta, gazete, dergi, kitap, broşür, afiş, kısa mesaj (SMS), rapor, dilekçe, ilan, el ilanı, bülten, resmi yazı

Sesli iletişim araçları → Sabit telefon, radyo, televizyon, hoparlör, sesli mesaj, podcast, anons sistemi, telsiz, sesli asistan, çevrim içi sesli görüşme

Görüntülü sesli iletişim araçları → Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Skype, FaceTime, WhatsApp görüntülü arama, Instagram görüntülü arama, Messenger görüntülü arama, Telegram görüntülü arama, sinema, tiyatro

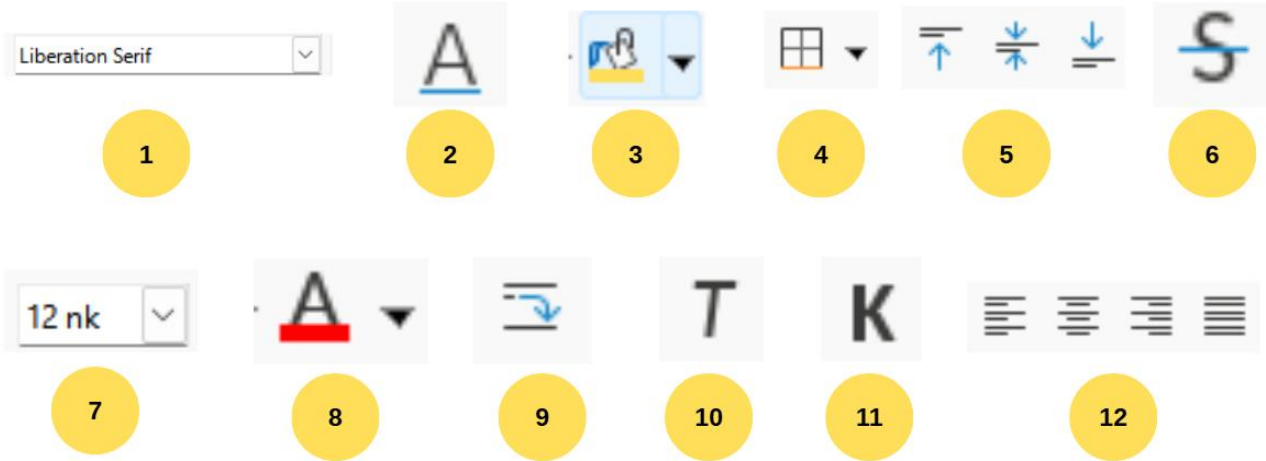
12) Elektronik tablolama yazılımı nedir? Hangi amaçlarla kullanılabilir?

Cevap 12)

Elektronik tablolama yazılımı, bilgisayarda tablo şeklinde veri yazmamızı, hesaplamalar yapmamızı ve grafikler oluşturmamızı sağlayan programlardır. En bilinenler Microsoft Excel, LibreOffice Calc ve Google Tablolalar'dır.

Kullanım amaçları:

- Matematiksel işlemleri kolayca yapmak (örneğin toplama, çıkarma, ortalama bulma)
- Notları, harcamaları veya listeleri düzenlemek
- Verileri grafiklerle görselleştirmek (örneğin sütun veya pasta grafiği)
- Planlama yapmak (örneğin haftalık ders programı veya görev listesi)
- Tablo halinde bilgileri düzenli tutmak

13) Yukarıda LibreOffice Calc yazılımına ait hücre biçimlendirme komutları numaralandırmıştır. Bu görsele göre maddelerde yer alan soruları numara yazarak cevaplayınız.

- Hücre içeriğini kalın yazmak için kullanılan komuttur. [11]
- Hücre içeriğini yatayda hizalama işlemi için kullanılan komutlardır. [12]
- Hücre içeriğinin yazı tipi boyutunu değiştirmek için kullanılan komuttur. [7]
- Hücre içeriği taşma yapıyorsa, metni hücre içinde kaydırmak için kullanılır. [9]
- Hücredeki yazının rengini değiştirmek için kullanılan komuttur. [8]
- Hücrelere kenarlık vermek için kullanılan komuttur. [4]
- Hücre içeriğini dikeyde hizalama işlemi için kullanılan komutlardır. [5]
- Hücre içeriğinin yazı tipini (font) değiştirmek için kullanılan komuttur. [1]
- Hücre içeriğini eğik yazmak için kullanılan komuttur. [10]
- Hücre arka plan rengini değiştirmek için kullanılan komuttur. [3]

14) Zeynep elektronik tablolar yazılımında dikdörtgenin kenar uzunlukları girilince alan ve çevre hesaplaması yapan tablo oluşturmuştur. Hesaplama işlemleri için **C2** hücresine **=A2*B2** ve **D2 hücresine =(A2+B2)*2** formüllerini yazmıştır. C2 ve D2 hücresinde işlemler sonucu hangi değerler görüntülenir? Hesaplayıp görsel üzerine yazınız.

	A	B	C	D
1	Kenar 1	Kenar 2	Alan	Çevre
2	150	70		

- **Veriler:** A2 = 150, B2 = 70
- **Formüller:** C2 = A2 * B2 → **10500** (alan)
D2 = (A2 + B2) * 2 → **440** (çevre)

Öğrenci notu: Formülleri doğru yazmak önemlidir; hücre adreslerine dikkat edin.

	A	B	C	D
1	26.12.2025	Dijital okuryazarlık, 21. yüzyılın kalemidir.	bilgebt	bilgebt
2	₺150,00	bilgebt	bilgebt	<u>bilgebt</u>
3	bilgebt	10.30	bilgebt	bilgebt

15) Yukarıdaki görsele göre aşağıdaki maddelerde anlatılan hücrenin adresini, metnin sonundaki boşluğa yazınız.

- Tarih yazılan hücredir. [A1]
- Arka plan rengi verilen hücredir. [C1]
- İçeriğinin altı çizilmiş hücredir. [D2]
- İçeriğindeki metin kaydırılmış hücredir. [B1]
- Para birimi yazılan hücredir. [A3]
- Saat yazılan hücredir. [B3]
- Yazı tipi rengi değiştirilmiş hücredir. [D1]
- İçeriğini eğik yapılmış hücredir. [C2]
- Yazı tipi boyutu büyütülmüş hücredir. [C3]
- Yazı tipi değiştirilmiş hücredir. [B2]

16) Aşağıdaki görseli görülen elektronik tabloda D1 hücresine **=(A1/B1)+C1** formülü yazılmıştır. D1 hücresinde işlem sonucu hangi değer görüntülenir? Hesaplayıp görsel üzerine yazınız.

	A	B	C	D
1	45	9	70	

- Veriler: A1 = 45, B1 = 9, C1=701

Formüller: D1 = (A1/B1)+C1 değerleri yerleştirelim D1=(45/9)+70 önce parantez içi yapılır sonra da toplama. 5+70 → 75 değeri D1 hücresinde görülür.

Başarılar Dilerim